

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Bc. L. K.**, advokátem se sídlem Milíčova 1386/8, Ostrava, proti odpůrci: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, o návrhu na zrušení mimořádného opatření odpůrce ze dne 19. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-37/MIN/KAN, v řízení o kasační stížnosti navrhovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2020, č. j. 17 A 106/2020 - 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Navrhovatel **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odpůrci **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Navrhovatel se u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) původně domáhal zrušení mimořádného opatření odpůrce ze dne 9. 9. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-33/MIN/KAN, vydaného v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19, které se týkalo omezení svobody pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest. Vzhledem k tomu, že napadené opatření bylo v rychlém sledu nahrazováno novými opatřeními (obdobného obsahu) připustil městský soud výrokem I usnesení ze dne 16. 11. 2020, č. j. 17 A 106/2020 – 32, změnu návrhu, kterou se navrhovatel domáhal, aby soud zrušil mimořádné opatření odpůrce ze dne 19. 10. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-37/MIN/KAN (dále jen „napadené opatření“). Výrokem II citovaného usnesení soud návrh odmítl, výrokem III rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a výrokem IV rozhodl o vrácení soudního poplatku navrhovateli.

[2] Důvodem odmítnutí návrhu byla skutečnost, že městský soud rozsudkem ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, napadené opatření zrušil. Soud v usnesení o odmítnutí návrhu zdůraznil, že jakkoliv citovaným rozsudkem došlo ke zrušení napadeného opatření až ke dni 21. 11. 2020, je vydaným rozsudkem vázán, a tedy již jeho vydáním došlo k odpadnutí předmětu řízení v nynější věci. Soud nemůže z logiky věci zrušit již jednou zrušené opatření obecné povahy, a proto návrh podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl.

II. Důvody kasační stížnosti

[3] Navrhovatel (stěžovatel) napadl výroky II a III usnesení městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Uvedl, že městský soud jeho návrh odmítl dne 16. 11. 2020 z důvodu odpadnutí předmětu řízení, neboť tentýž soud v jiném řízení napadené opatření zrušil ke dni 21. 11. 2020. Je tedy zjevné, že v době odmítnutí stěžovatelova návrhu bylo napadené opatření stále platné a účinné. Městský soud o věci rozhodl předčasně a znemožnil stěžovateli vzít návrh zpět, ať již pro chování odpůrce či z důvodu, že byl plně uspokojen. Tyto skutečnosti jsou přitom významné z hlediska rozhodování o náhradě nákladů řízení.

[4] Ke dni vydání usnesení městského soudu nadto nebylo zřejmé, zda odpůrce nepodá proti rozsudku ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, kasační stížnost. Pokud by tak učinil a byl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, napadené rozhodnutí by bylo opět platné a stěžovatel by již nemusel mít možnost jej napadnout (viz § 101b s. ř. s.) Je proto přesvědčen, že bylo povinností městského soudu řízení podle § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. přerušit a vyčkat, zda odpůrce kasační stížnost podá, popřípadě s jakým výsledkem.

[5] Stěžovatel se dále ohradil vůči výroku o nákladech řízení. Vzhledem k tomu, že městský soud shledal jím napadené opatření nezákonným (byť v jiném řízení), je zjevné, že jeho návrh byl důvodný. Za těchto okolností považuje stěžovatel za neudržitelné, aby mu bylo přičítáno k tíži, že soud v jiném řízení rozhodl dříve, než tak učinil v řízení zahájeném na jeho návrh. Podle jeho mínění tak měl soud o nákladech řízení rozhodnout podle § 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. a náklady mu za použití analogie přiznat obdobně jako v případě zastavení řízení pro uspokojení navrhovatele.

[6] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[7] Odpůrce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s právním hodnocením městského soudu, který nemohl napadené opatření zrušit, jelikož tak již učinil v jiném řízení. Současně se odpůrce nedomnívá, že by byly splněny podmínky pro přerušování řízení podle § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. Ačkoliv bylo v době vydání usnesení městského soudu napadené opatření dosud účinné, je třeba mít na zřeteli, že podle § 156 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, je soud rozsudkem vázán již okamžikem jeho vydání. Vzhledem k tomu, že odpadl předmět řízení, soud zcela v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. návrh stěžovatele odmítl.

[8] Odpůrce považuje usnesení městského soudu za zákonné i v rozsahu výroku o nákladech řízení. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla žaloba odmítnuta. Z tohoto pravidla zákon nestanoví žádné výjimky. Tvrzení stěžovatele, že k odmítnutí návrhu došlo pouze v důsledku rychlejšího postupu jiného soudního senátu,

nepovažuje odpůrce za relevantní. Stěžovatel brojil proti napadenému opatření z jiných důvodů než těch, pro které městský soud napadené opatření rozsudkem ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, zrušil. Námitky stěžovatele (překročení pravomoci a působnosti při vydání napadeného opatření) soud v citovaném rozsudku vypořádal a neshledal je důvodnými. Odpůrce je tedy přesvědčený, že stěžovatel by se svým návrhem nebyl úspěšný. Z uvedených důvodů navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posuzoval splnění podmínek řízení, přičemž shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, současně zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by byl nucen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby (návrhu) je oprávněn zkoumat pouze to, zda došlo k naplnění podmínek pro odmítnutí věci a zda byl postup soudu předcházející vydání usnesení o odmítnutí věci souladný se zákonem. Úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení naopak není posuzovat věcnou důvodnost žaloby či návrhu (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 – 49, ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65).

[12] Z ustálené rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení procesněprávní otázky soudem (např. soud nesprávně vyloží vyluku ze soudního přezkumu), v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů (např. soud odmítne podání pro opožděnost, ačkoliv rozhodné skutečnosti pro určení opožděnosti nezjistil), popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek, že došlo k odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (srov. rozsudek ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 12).

[13] O žádnou z takových situací se však v nyní posuzované věci nejedná. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[n]estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.“

[14] V projednávaném případě městský soud postup podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odůvodnil skutečností, že rozsudkem ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, stěžovatelem napadené rozhodnutí zrušil. Shledal tedy, že došlo k odpadnutí předmětu řízení, což představuje neodstranitelný nedostatek podmínky řízení ve smyslu shora citovaného ustanovení.

[15] S tímto právním hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Došlo-li ke zrušení stěžovatelem napadeného opatření v jiném soudním řízení, jedná se o typický případ odpadnutí předmětu řízení. Skutečnost, že napadené opatření soud zrušil, brání věcnému projednání stěžovatelova návrhu, neboť soud nemůže opětovně zrušit již jednou zrušené opatření. Na tom nic nemění ani skutečnost, že tak učinil až do budoucna, ke dni 21. 11. 2020. Soud správně poukázal na vnitřní vázanost vydaným rozsudkem, která nastává již okamžikem jeho vydání (§ 156 odst. 3 občanského soudního řádu). Je tedy zjevné, že v posuzované věci byly splněny zákonné podmínky pro odmítnutí návrhu stěžovatele podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[16] Pokud se jedná o tvrzení stěžovatele, že bylo povinností městského soudu řízení přerušit a vyčkat, zda podá odpůrce proti rozsudku městského soudu ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, kasační stížnost (popřípadě s jakým výsledkem), Nejvyšší správní soud se s ním neztotožňuje. Předně soud zdůrazňuje, že stěžovatelem odkazovaný § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. je na posuzovanou věc zcela nepřiléhavý. Podle citovaného ustanovení „*[p]ředseda senátu řízení usnesením přerušit, jestliže rozhodnutí závisí na otázce, kterou není v tomto řízení soud oprávněn řešit.*“ Dotčené ustanovení představuje reflexi § 52 odst. 2 s. ř. s., podle něhož je soud vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin, kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. Povinnost soudu přerušit řízení podle § 48 odst. 2 písm. c) s. ř. s. tedy dopadá na situace, kdy jiný soud vede řízení o otázkách, k jejichž rozhodování nejsou soudy ve správním soudnictví věcně příslušné. O takovou situaci se však v nyní posuzované věci nejedná.

[17] V úvahu tedy přichází toliko postup podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., který stanoví, že „*[p]ředseda senátu řízení usnesením může přerušit, jestliže probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.*“ Z uvedeného zákonného ustanovení vyplývá oprávnění (nikoliv však povinnost) krajského soudu řízení přerušit, pokud probíhá řízení o kasační stížnosti v související věci. Obdobnou situací se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 83/2011 – 273, v němž uvedl: „*Krajský soud je oprávněn, nikoliv však povinen přerušit podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. řízení, jestliže před Nejvyšším správním soudem probíhá řízení o kasační stížnosti směřující proti rozsudku krajského soudu v související věci. Jestliže však krajský soud řízení nepřerušit a z pravomocného rozsudku v související věci vychází (§ 52 odst. 2 s. ř. s.), přičemž tento rozsudek je následně Nejvyšším správním soudem zrušen, může být tato skutečnost sama o sobě důvodem zrušení i navazujícího rozsudku krajského soudu, je-li rovněž napaden kasační stížností.*“

[18] V nyní posuzované věci bylo tedy pouze na úvaze městského soudu, zda vyčká případného podání kasační stížnosti a následně řízení přerušit či nikoliv. Přitom pokud žádný z účastníků neučinil výslovný návrh na přerušit řízení a samotný soud důvody pro takový postup neshledal, nemusel svůj postup v tomto směru žádným způsobem odůvodnit. Je třeba mít na zřeteli již shora zmiňovanou skutečnost, že městský soud byl rozsudkem ze dne 13. 11. 2020, č. j. 18 A 59/2020 – 226, vázán již okamžikem jeho vydání, přičemž po jeho doručení účastníkům řízení se rozsudek stal pravomocným a vykonatelným. Na tom by nic nezměnilo ani případné podání kasační stížnosti, pokud by jí Nejvyšší správní soud nepřiznal odkladný účinek. Dotčený rozsudek je jak pro soud, tak pro jeho účastníky závazný a je třeba vycházet z předpokladu o jeho věcné správnosti. Nejvyšší správní soud nadto ze své databáze zjistil, že odpůrce proti dotčenému rozsudku kasační stížnost nepodal. Argumentace stěžovatele, že případné zrušení rozsudku v řízení o kasační stížnosti by pro něj mělo dalekosáhlé následky, je tedy zcela neopodstatněná.

[19] Závěrem Nejvyšší správní soud již pouze ve stručnosti uvádí, že při rozhodování o nákladech řízení postupoval městský soud zcela v souladu se zákonem. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. platí, že „*žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.*“ Vzhledem k tomu, že městský soud žalobu odmítl, nezbývalo mu, než o nákladech řízení rozhodnout tím způsobem, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů právo. V tomto směru neměl soud možnost uvážení. Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele, že mu soud náhradu nákladů řízení odepřel, ačkoliv by byl se svým návrhem zjevně úspěšný. Ze skutečnosti, že soud napadené opatření zrušil v jiném řízení, nelze bez dalšího dovodit, že by soud shledal návrh stěžovatele důvodným. Úspěšnost návrhu totiž závisí na vymezení žalobních bodů (námitek), které předurčují rozsah soudního přezkumu.

V. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Odpůrci žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu